Aaja Chemnitz' tale ved Folketingets afslutningsdebat

Taler
Aaja Chemnitz Driefer
Medlem af Folketinget for Inuit Ataqatigiit

Dato
31. maj 2023

Sted
Folketingets talerstol, Christianborg

I dag markerer afslutningen på folketingsåret. Det har været et folketingsår med historisk mange konflikter i samarbejdet mellem Grønland og Danmark. Vi er dog også nødt til at huske på, at der er positive aspekter. De fire nordatlantiske mandater støtter regeringen. Intet om Grønland uden Grønland er Inuit Ataqatigiits motto, og aldrig før har vi set Grønland så tydeligt afspejlet i regeringsgrundlaget. Grønland er inviteret med til mange forskellige forhandlinger, ikke mindst i forsvarsforliget. Flere ansvarsområder skal fremadrettet administreres af og på sigt overgå til Grønland. Nye love træder hurtigere i kraft.

Potentialet er der, og der er fremskridt, men der er også områder, som vi skal forbedre. Vi kan altid diskutere på den lange bane, om det er tid til en ny konstruktion. Der er ingen tvivl om, at den betydning, som Grønland har, som Arktis har, både når vi snakker sikkerhed, når vi snakker klima, og når vi snakker fremtiden generelt, bliver større og større. På den korte bane kan vi konstatere, at der er brug for at finde flere og bedre metoder til at løfte regeringens politiske fokus på de mange sagsområder, der er. Regeringen er med andre ord nødt til at prioritere Grønland.

I takt med at vi i Grønland bliver klogere på vores historie, lærer vi også, at historien ikke er så idyllisk, som den er gjort til. Skeletterne vælter ud af skabet. Eksperimentbørnene, spiralskandalen, juridisk faderløse og ulovlige adoptioner er negative nedslag i vores fælles historie, som vi er nødt til at forholde os aktivt til – i fællesskab. Der er brug for, at vores historie bliver belyst med både grønlandske og danske briller for at sikre, at vi har en fælles forståelse af, hvordan historien egentlig var.

Historien trækker også tråde til nutidige sager. For det første ved vi, at

grønlandske politi- og anstaltsbetjente stadig er udsat for en systematisk forskelsbehandling, når det kommer til deres løn. Vi taler om ligeværd i rigsfællesskabet, samtidig med at vores betjente i Grønland oplever en forskelsbehandling hver evig eneste dag. De får en lavere løn for det samme arbejde, som de udfører side om side med deres danske kollegaer. Vi skal derfor have et opgør med diskriminationen i forhold til lønningerne. Hvis vi tror, at løsningerne kan findes i nordatlantpuljen, vil vi se en yderligere personaleflugt fra politiet og fra kriminalforsorgen i Grønland. Løsningen skal findes nu, og det skal være et permanent løft af deres løn. Det er vigtigt, at vi sikrer lige løn for lige indsats.

For det andet skete udnævnelsen af den arktiske ambassadør uden en inddragelse af Grønland. Det giver ingen mening, når det er Grønland, som er anledningen til, at vi kan tale Arktis i rigsfællesskabet. Derfor skal vi selvfølgelig høres, og det er vigtigt, at vi husker: intet om Grønland uden Grønland. Og det er aldrig for sent at rette op på en fejl. Alternativet er en forringelse af samarbejdet, og det gavner ikke nogen. Derfor har IA i Folketinget også rakt ud til udenrigsministeren med et konstruktivt forslag og en dialog. Vi ved, at der både skal og kan findes en god løsning, som tilgodeser de grønlandske ønsker om, at den arktiske ambassadør skal være en grønlandsk diplomat.

For det tredje ved vi, at den længe ventede udredning af spiralskandalen først nu efter et massivt pres fra Inuit Ataqatigiit er kommet i gang. Kommissoriet for undersøgelsen har samlet støv i mere end 8 måneder, og i en tid, hvor vi alle sammen er enige om retten til egen krop og vi taler om samtykke, så kan opsætningen af spiral uden samtykke hos 4.500 kvinder tilbage i historien virke helt absurd. For mange kvinder har statens overgreb betydet ufrivillig barnløshed. Og det kræver ikke særlig meget fantasi at forestille sig, hvilken traumatisk oplevelse det må have været.

De mange uheldige sager i Grønland ærgrer. Og derfor er det også et inderligt håb, at regeringen vil benytte rigsmødet og kontaktudvalgsmødet i Nuuk den 6. juni i år til at prioritere konkrete løsninger på konflikterne. Nogle af vores tætte samarbejdspartnere i Grønland, hvor jeg lige har været, giver udtryk for en bekymring for, at forhandlingsmulighederne fortabes i kampen mod hinanden, i kampen mod Grønland og mod Danmark. Og derfor vil vi gerne tale om, at vi er nødt til at finde nogle løsninger, at vi er nødt til at finde hinanden. Det er en bekymring, som Inuit Ataqatigiit selvsagt tager alvorligt. Vi ved, at der skal

findes løsninger, og vi ved, at der er konflikter, men konflikterne alene må ikke være den samlede fortælling, som vi giver videre til de kommende generationer, for så taber vi alle sammen.

Inuit Ataqatigiit tror på dialogen. Vi tror på samarbejdet, og vi er fokuserede på at skabe resultater for befolkningen hjemme i Grønland. Der skal fokus tilbage på politik og på de konstruktive løsninger. Det kræver politisk håndværk, det kræver erfaring. Der skal ikke kun være fokus på unødvendig provokation og splittelse. Vi har alle en forpligtelse til at skabe rammerne for det samfund, som vi gerne vil leve i – både i Grønland og i Danmark.

I Grønland er der kommet et udkast til en forfatning, som nu skal drøftes blandt befolkningen. Selvstændighed er målet for mange i Grønland, men for mange skal det ikke være på bekostning af den grønlandske befolknings velfærd. Bloktilskuddet fylder i dag cirka halvdelen af Grønlands økonomi, og det er en realitet, vi er nødt til at forholde os til. Free association er i den forbindelse et fatamorgana, og vejen til selvstændighed må ikke overlades til nogle hurtige løsninger, som vi tror kan løse det hele.

I den sammenhæng vil jeg også sige, at der er lavet en undersøgelse tilbage i 2017, som viser, at det kun er 11 pct., som er klar til at være selvstændige, hvis der sker et fald i velfærden i Grønland; 11 pct. er ikke særlig meget. 44 pct. mener, at de gerne vil have selvstændighed, hvis der ikke sker en forringelse af velfærden. Det er nogle tal, jeg synes det er vigtigt at bringe ind i den her debat.

Selvstændighed kræver, at flere unge uddannes. Det kræver mere erhvervsudvikling i det grønlandske samfund, og det kræver i virkeligheden også, at der er flere folk i Grønland og gerne folk, der er født i Grønland. Det kræver gennemtænkte økonomisk holdbare løsninger. Det er det, som Inuit Ataqatigiit står for.

Vi vil derfor sætte vores kræfter ind der, hvor det giver mening. Vi ved, der er mange, der flytter fra Grønland i dag. Vi ved, at der er manglende hjælp i sundhedsvæsenet. Vi ved, at der er manglende hjælp til børn og unge med handicap og lavere tjenestemandspension i Grønland, hvilket er blandt de mange årsager til, at mange flytter fra det grønlandske samfund i dag. Som jeg mange gange har nævnt, er 4 pct. af Grønlands befolkning folk, der kommer udefra, typisk fra Thailand og Filippinerne; det er folk, der typisk kommer fra

Asien. Og det er med til at opretholde, at vi er nogenlunde på det niveau, som vi har været hele tiden, altså at der er lige så mange mennesker, som der hele tiden har været i Grønland, men vi ser bare, at fraflytningen fra Grønland bliver større og større.

Derfor er det også vigtigt for os at få afsat nogle midler til at afdække årsagerne og afdække omfanget af de flytninger. Hvorfor flytter folk? Det er vi nødt til at have nogle tal på. Målet må være, at flere vender tilbage, at flere er med til at bidrage til det grønlandske samfund og til økonomien derhjemme. Der er meget at arbejde for, både derhjemme i Grønland, men også her i Folketinget, og der er behov for at nuancere debatten om forholdet mellem Grønland og Danmark. Der er et stort potentiale i at samarbejde på ligeværdige vilkår med fokus på resultaterne for befolkningen både i Grønland og i Danmark.

Derfor ser jeg også frem til det næste folketingsår, hvor vi igen kommer i arbejdstøjet, og hvor vi sammen kan sikre de allerbedste rammer for Grønland – både her i Folketinget, men selvfølgelig også hjemme i Inatsisartut, parlamentet, og i naalakkersuisut. Det er vigtigt, at vi arbejder for befolkningen, og at vi har befolkningens behov i tankerne.

Til allersidst vil vi fra Inuit Ataqatigiit i Folketingets side takke alle vores gode kollegaer her i Folketinget på tværs af alle partier for det gode samarbejde. Tak til alle her på Christiansborg, som er med til at få dagligdagen og det politiske arbejde til at glide. Vi er rigtig glade for at kunne komme i arbejdstøjet igen i det kommende folketingsår og vil gerne takke for det år, der har været. Tak. Qujanaq.

Kilde
ft.dk

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags
Debattale, Folketingstale, Kalaallisut Oqalugiaatit, Politisk tale

Relateret
Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Anna Falkenbergs tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Christian Rabjerg Madsens tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Franciska Rosenkildes tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Inger Støjbergs tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Mai Villadsens tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Martin Lidegaards tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Mette Frederiksens tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Monika Rubins tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Morten Dahlins tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Morten Messerschmidts tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Pernille Vermunds tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Pia Olsen Dyhrs tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Sjúrður Skaales tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

Søren Pape Poulsens tale ved Folketingets afslutningsdebat
31. maj 2023

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/aaja-chemnitz-tale-ved-afslutningsdebatten